

PRIORITNÍ ÚKOLY ČSÚ NA ROK 2019

ÚVOD

Prioritní úkoly jsou vedením ČSÚ každoročně stanovovány s cílem podpořit aktivity, které patří k těm nejvýznamnějším z hlediska dalšího vývoje úřadu. Jejich úspěšné plnění přispívá k budování pozitivní image ČSÚ jako odborné a progresivní organizace a růstu prestiže jak v domácím, tak i mezinárodním měřítku.

Východisko pro formulování prioritních úkolů zajišťující kontinuitu a koncepčnost celého procesu tvoří mise, vize a strategie úřadu. V roce 2017 schválilo vedení ČSÚ aktualizovanou strategii pro pětileté období 2018-2022:

- maximalizovat užitek a komfort uživatelů při dodržení těchto základních principů: dostupnost statistických informací, jejich relevance, přesnost, včasnost, srozumitelnost, srovnatelnost a úplnost;
- zvyšovat efektivnost procesů a produktivitu práce, inovovat Statistický informační systém s využitím nástrojů managementu znalostí, optimalizace procesů, a neustálým zlepšováním procesů a postupů;
- optimalizovat zátěž respondentů statistických zjišťování při zachování kvality výstupů cestou využívání principů a možností eGovernmentu, sdílení dostupných administrativních dat, zdokonalování moderních statistických metod a prosazování aktivního dialogu se zainteresovanými stranami;
- trvale motivovat a profesně rozvíjet klíčové zaměstnance prostřednictvím vzdělávání, kvalitní interní komunikace a umožněním seberealizace;
- zvyšovat prestiž na národní i mezinárodní úrovni podporou statistické gramotnosti, cílenou a proaktivní komunikací.

Nová strategie úřadu je rozpracována do oblastí strategických zájmů, které mimo jiné reflektují priority stanovené ve víceletém evropském statistickém programu a aktuální požadavky dalších skupin uživatelů dat. Zahrnuje oblasti metodiky a registrů, makroekonomických, produkčních, environmentálních a sociálních statistik a demografie. Zvlášť pojednává o oblastech diseminace, komunikace s uživateli a prostředí ICT technologií.

Jednotlivé prioritní úkoly odpovídají dílčím etapám v rámci naplňování strategie. Během posledních let se aktivně řešily prioritní úkoly v oblasti přípravy příštího sčítání lidu, domů a bytů, zefektivnění státní statistické služby a využití administrativních dat a dat z podnikových informačních systémů, rozvoje statistických registrů či implementace nástrojů vytvářených v rámci projektu Redesign SIS. Významná pozornost byla také věnována problematice datové podpory agendy udržitelného rozvoje či realizaci úkolů vyplývajících z tzv. peer review, tedy auditu plnění principů Kodexu evropské statistiky, který se uskutečnil v roce 2015.

Pro rok 2019 byly vytyčeny následující prioritní úkoly:

1. Příprava sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021.
2. Revize podnikového výkaznictví s cílem snížení administrativní zátěže.
3. Využití administrativních „scanner“ dat z obchodních řetězců.
4. Statistika odpadů a druhotných surovin.
5. Zkrácení termínů pro rychlé odhady HDP (T+30).
6. Registr osob v roce 2019.

Postup plnění prioritních úkolů je průběžně a se zvýšenou pozorností sledován a hodnocen vedením úřadu. Jedná se o nadstandardní činnosti obvykle související s vysokými nároky na odbornost a personální kapacitu. Proto jsou všichni vedoucí zaměstnanci povinni na jejich plnění primárně alokovat disponibilní zdroje.

1. PŘÍPRAVA SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ V ROCE 2021

Gestor úkolu:

Sekce demografie a sociálních statistik (S6)

Spolugestoři:

Odbor legislativy a mezinárodní spolupráce (O14), Odbor statistických registrů (O32)

Cíl úkolu:

Příští sčítání lidu, domů a bytů se bude konat v roce 2021. Jeho příprava představuje komplexní, víceletý proces, proto je mezi prioritní úkoly ČSÚ každoročně zařazována od roku 2015. Hlavním úkolem pro první pololetí roku 2019 bude předložení návrhu zákona o sčítání 2021 vládě. V roce 2018 byl návrh připraven a prošel interním schvalovacím procesem, v prvním kvartálu 2019 proběhne mezirezortní připomínkové řízení.

V průběhu roku budou pokračovat činnosti i v dalších oblastech přípravy sčítání. Zahájena bude vlastní realizace územní přípravy, do níž budou v průběhu roku zapojena nově vzniklá krajská oddělení sčítání. Budou dokončeny práce na návrhu detailního obsahu sčítacích formulářů (formulace a struktury otázek) a budou zintenzivněny práce na jejich grafické podobě. Významným tématem roku 2019 bude podoba a funkcionality online formulářů. Další stěžejní oblastí bude způsob sběru dat u domácností, který bude dále rozpracován a zafixován do podoby realizačního projektu, a rovněž způsob přebírání dat z administrativních zdrojů. Pokračovat bude také specifikace procesu zpracování dat jako celku i jeho jednotlivých kroků. V neposlední řadě budou pokračovat aktivity na mezinárodním poli, a to jak na téma sčítání 2021 (mezinárodní jednání a workshopy, bilaterální spolupráce), tak na téma příštích cenů a připravované nové evropské právní úpravy ke statistice cenzového typu (zejména jednání pracovní skupiny k budoucím cenům).

Okruhy řešení:

1. Legislativní příprava.
2. Územní příprava
3. Příprava sběru a zpracování dat
4. Mezinárodní aktivity.

2. REVIZE PODNIKOVÉHO VÝKAZNICTVÍ S CÍLEM SNÍŽENÍ ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE

Gestor úkolu:

Sekce demografie a sociálních statistik (S6), Sekce produkčních statistik (S5)

Spolugestoři:

Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí (O64), Odbor koordinace podnikových statistik a konjunkturálních průzkumů (O53), Odbor statistiky služeb (O52), Odbor statistiky průmyslu, stavebnictví a energetiky (O51), Odbor obecné metodiky (O31), Odbor metodiky realizace statistických zpracování (O33), Odbor vládních a finančních účtů (O42)

Cíl úkolu:

V průběhu roku 2018 Český statistický úřad rozhodl o významné redukci podnikových šetření, kdy vzhledem k plánovaným změnám v konstrukci čtvrtletních odhadů HDP pominula potřeba získávat detailnější ekonomické údaje prostřednictvím čtvrtletního podnikového šetření P 3-04. Zároveň probíhají jednání o získání dalších administrativních zdrojů dat. Tato situace představuje zásadní impuls k revizi formy šetření ekonomických ukazatelů a ukazatelů z oblasti statistiky trhu práce, která v důsledku znamená snížení administrativní zátěže respondentů.

V průběhu roku 2019 proběhne příprava na zrušení výkazu P 3-04 od roku 2020. Vzhledem k tomu, že výkaz P 3-04 zároveň hrál roli média pro sběr dat dalších ukazatelů, jejichž potřeba nadále trvá, budou realizovány adekvátní změny v dalších statistických šetřeních. Bude zajištěna náhrada dopravní přílohy výkazu P 3-04 formou přesunu analogického oddílu na výkaz EP 5-01, který bude dále upraven tak, aby pokrýval i další nové požadavky kladené na statistiku energetiky. Zásadním krokem bude rozšíření výkazu Práce 2-04, který bude představovat jediný zdroj pro čtvrtletní výsledky pro ukazatele práce.

Kromě úprav v oblasti čtvrtletních zjišťování existuje potenciál pro snížení administrativní zátěže pro šetření ročních ekonomických ukazatelů. V návaznosti na předpokládané, v současné době vyjednávané, získání dalších údajů z daňových přiznání k dani z příjmu, připadá v úvahu promítnutí těchto dat do zpracování SBS. Jedná se o přípravné práce, které mohou mít praktický efekt až v následujících obdobích.

Okruhy řešení:

1. Zrušení úlohy P 3-04 a přesun dopravní přílohy na výkaz EP 5-01.
2. Rozšíření výkazu Práce 2-04 včetně návrhu řešení a přípravy šetření.
3. Přerozdělení kompetencí z hlediska statistiky peněžnictví a pojišťovnictví.
4. Zabezpečení výstupů krátkodobé (konjunkturální) statistiky (STS) v oblasti statistiky práce.
5. Návrh restrukturalizace úlohy P 5-01 s cílem snížit administrativní zátěž.

3. VYUŽITÍ ADMINISTRATIVNÍCH „SCANNER“ DAT Z OBCHODNÍCH ŘETĚZCŮ

Gestoři úkolu:

Sekce makroekonomických statistik (S5)

Spolugestoři:

Odbor metodiky realizace statistických zpracování (O33), Odbor statistiky služeb (O52), Krajská správa Českého statistického úřadu v Hradci Králové (O78), Odbor realizačního a vývojového programování (O92)

Cíl úkolu:

Rozvíjet získávání a využití elektronických dat z obchodních řetězců. V roce 2018 došlo k zajištění zpravodajské povinnosti významných maloobchodních řetězců a navazujícím jednáním vedoucím k postupnému smluvnímu zajištění přebírání „scanner dat“. Rovněž byla vyřešena koncepce a architektura přebírání a zpracování. V roce 2019 by měly být na základě statistické legislativy získávány další zdroje dat a bude dokončena příprava IT infrastruktury. V oblasti využití bude pokračovat tvorba převodníků pro konverze dodávaných dat, rozvíjena metodika pro využití dat ve statistické praxi a tato data budou postupně začleňována do rutinních procesů produkce statistiky.

Okruhy řešení:

1. Získávání údajů dalších řetězců.
2. Dokončení architektury IT řešení oblasti scanner dat.
3. Aktivní využívání scanner dat včetně rozvoje metodické oblasti.

4. STATISTIKA ODPADŮ A DRUHOTNÝCH SUROVIN

Gestor úkolu:

Sekce produkčních statistik (S5)

Spolugestoři:

Odbor statistiky zemědělství, lesnictví a životního prostředí (O54), Sekce obecné metodiky a registrů (S3), Odbor metodiky realizace statistických zpracování (O33), Oddělení legislativní (O1403)

Cíl úkolu:

Statistika odpadů a druhotných surovin, jako součást údajů o vývoji životního prostředí, patří mezi významné výstupy Českého statistického úřadu. Kromě naplňování požadavků nařízení EP a Rady (ES) č. 2150/2002 o statistice odpadů a souvisejících předpisů má významnou roli i na národní úrovni, kdy její výstupy podléhají zájmu MMR, MPO a MŽP.

V návaznosti na „Ujednání Českého statistického úřadu, Ministerstva životního prostředí a Úřadu vlády o vykazování produkce komunálního odpadu“, které bylo podepsáno 4. srpna 2016 a projednáno vládou 12. října 2016, v roce 2018 ČSÚ navázal užší spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, v jejímž rámci získal přístup k údajům z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (dále „ISPOP“). Na základě porovnání primárních dat z administrativního systému s údaji ze statistického výkaznictví bylo rozhodnuto o nahrazení části výběrového souboru respondentů (obcí), které si klade za cíl snížení administrativní zátěže. V roce 2019 proběhne praktická implementace tohoto záměru do rutinního zpracování úlohy Odp 5-01 za referenční období 2018.

Vzhledem k tomu, že administrativní data z ISPOP, případně z dalších administrativních zdrojů, představují podklad s potencionálně širším využitím, budou v roce 2019 pokračovat analytické práce na vyhodnocení možnosti širšího využití alternativních zdrojů dat. ČSÚ se bude zároveň aktivně podílet na definování požadavků na úpravy systému ISPOP, jejichž splnění by umožnilo širší využití tohoto datového zdroje pro statistické účely. Práce přitom budou probíhat v rámci pracovních skupin pro tematické okruhy registr provozoven, klasifikace, kontrola a evidence údajů, nakládání s odpady v případě předání jiným subjektům a legislativa.

Rozhodující roli v oblasti statistiky odpadů bude hrát připravovaný nový zákon o odpadech a jeho návazné vyhlášky. Úkolem ČSÚ je aktivní účast v mezirezortním připomínkovém řízení s cílem harmonizovat národní odpadovou legislativu s evropským statistickým systémem. Prioritou ČSÚ bude rovněž zajistit nové požadavky uživatelů dat, které budou vyplývat z připravované nové odpadové legislativy.

Okruhy řešení:

1. Sběr a zpracování dat, včetně promítnutí technologických změn.
2. Analytické práce a vyhodnocení možnosti přebírání administrativních dat.
3. Definování konkrétních požadavků na změnu systému MŽP (ISPOP).
4. Vypracování a poskytnutí dat dle smlouvy s MPO k Politice druhotných surovin a agendě ČR 2030.
5. Aktivní účast ČSÚ na mezirezortním připomínkovém řízení k zákonu o odpadech a dalších navazujících předpisech.

5. ZKRÁCENÍ TERMÍNŮ PRO RYCHLÉ ODHADY HDP (T+30)

Gestor úkolu:

Sekce makroekonomických statistik (S4)

Cíl úkolu:

Eurostat již několik let zveřejňuje odhady HPD za EU v termínu 30 dnů po skončení referenčního období. ČSÚ pro tyto odhady od roku 2014 pravidelně zasílá podklady a mnoho evropských zemí již přistoupilo ke zveřejňování těchto rychlých odhadů i na národní úrovni. Cílem je poskytnout širší veřejnosti informace o vývoji ekonomiky v kratším termínu. Na základě rozhodnutí vedení ČSÚ dojde k realizaci tohoto záměru od července roku 2020. Poprvé tudíž budou zveřejněny rychlé odhady HDP ve zkráceném termínu za 2. čtvrtletí roku 2020. Současně bude upraven kalendář publikací pro zveřejňování čtvrtletních odhadů HDP. Informace o čtvrtletním HDP, tak budou zveřejňovány a upřesňovány v termínech 30, 60 a 90 dnů po skončení čtvrtletí.

Okruhy řešení:

1. Analýzy využití krátkodobých statistik ČSÚ.
2. Vypracování nového modelu pro odhady s využitím dostupných administrativních dat.
3. Testování nového modelu.
4. Úprava kalendáře pro publikování.

6. REGISTR OSOB V ROCE 2019

Gestor úkolu:

Sekce obecné metodiky a registrů (S3)

Spolugestoři:

Odbor bezpečnosti a krizového řízení (O12), Sekce ekonomická a správní (S2), Sekce ICT (S9), Odbor správy ICT (O91)

Cíl úkolu:

Usnesením vlády č. 650 ze dne 10. října 2018 bylo uloženo všem správcům základních registrů (ZR) realizovat kroky obsažené v cílovém konceptu Základních registrů 2.0 (ZR 2.0) pro roky 2018 a 2019. Pro registr osob (ROS) to znamená pokračovat v obnově a rozvoji technologické infrastruktury z důvodu blížícího se konce životního cyklu a podpory síťových prvků výrobcem, a to v souladu s podmínkami stanovenými pro provoz kritické infrastruktury státu. Rozvojové činnosti registru osob budou směřovat zejména k zajištění bezodstávkového provozu.

Spolu se zajištěním obnovy infrastruktury a bezodstávkového provozu ROS se pro rok 2019 předpokládají ve spolupráci s ostatními ZR analytické práce na dopadové analýze předpokládaného rozšíření množiny referenčních údajů vedených v základních registrech, zohlednění role základních registrů v mezinárodní výměně údajů (interoperabilní veřejná správa EU), zavedení autoritativních údajů z vybraných agend a příslušných Informačních systémů veřejné správy (ISVS), návrhu datových sad pro zpřístupnění veřejných dat registru osob ve formě otevřených dat, kontrole konzistence údajů mezi jednotlivými ZR a na legislativní analýze uchování dat (rozhodnutí o pověření) v ZR v závislosti na aktuálních potřebách a dostupnosti finančních zdrojů.

Okruhy řešení:

1. Dokončení obnovy infrastruktury.
2. Analytické práce, vč. legislativní analýzy.
3. Analýza a návrhy opatření směřujících k zajištění bezodstávkového provozu.